

Dosarul nr. 2ra-254/21

Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul central (jud. V. Belous)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”
în cauza civilă la cererea petiționarei Natalia Pleșca, persoana interesată
Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrări și evidența
populației cu privire la constatarea faptului juridic

împotriva deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost admis apelul declarat de petiționara Natalia Pleșca, casată hotărârea din 9 martie
2020 a Judecătoriei Soroca sediul central și emisă o hotărâre nouă, prin care cererea
a fost admisă

constată:

La 21 iunie 2019, petiționara Natalia Pleșca a depus cerere cu privire la
constatarea faptului juridic, persoana interesată IP „Agenția Servicii Publice”,
Departamentul înregistrări și evidența populației.

În motivarea acesteia a indicat că s-a născut la XXXXX într-o familie de romi,
tatăl Vasile Pleșca și mama Tamara Pleșca.

Faptul dat i-a fost comunicat la vârsta adolescenței de la mama adoptivă,
Maria Pleșca, de care a fost crescută și educată de la aproximativ 2-3 ani.

A susținut că, din spusele Mariei Pleșca, în ziua când a fost luată de ultima,
mama biologică a lăsat un certificat de naștere pe numele ei, ca fiind Natalia Pleșca.

Astfel, la vârsta de 16 ani a perfectat primele acte de identitate cu certificatul
de naștere indicat.

În anul 2005, actele de identitate menționate i-au fost ridicate din motivul
depistării de către ÎS CRIS „Registru” a faptului că în baza aceluiși certificat au
fost întocmite acte de identitate la două persoane.

Prin răspunsul Serviciului Stare Civilă Soroca din 29 martie 2018, a fost
informată că soluționarea problemei pe cale extrajudiciară nu este posibilă, ci doar

în baza hotărârii instanței judecătorești cu privire la stabilirea faptului nașterii de către o femeie concretă.

Nefiind de acord cu răspunsul primit, a contestat actul în instanța de judecată, iar prin hotărârea din 10 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, cererea a fost respinsă, soluția fiind menținută și de instanța de apel.

Astfel, în motivarea deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, instanța de apel a statuat că înregistrarea nașterii poate avea loc numai în baza unei hotărâri judecătorești cu privire la constatarea faptului nașterii de către o femeie concretă în temeiul art. 281 alin. (2) lit. n) CPC.

A declarat că poate dovedi faptul nașterii sale prin mijlocul de probă audierea martorilor.

Și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 281 alin. (2) lit. n) CPC și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 100 din 2001 privind actele de stare civilă.

A solicitat constatarea faptului nașterii sale, Natalia Pleșca la data de XXXXX, de către mama Tamara Pleșca.

Prin hotărârea din 9 martie 2020 a Judecătoriei Soroca sediul central, a fost respinsă cererea petiționarei Nataliei Pleșca ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de petiționara Natalia Pleșca, casată hotărârea din 9 martie 2020 a Judecătoriei Soroca sediul central și emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă.

A fost constatat faptul nașterii petiționarei Nataliei Pleșca la XXXXX în orașul XXXXX Republica Moldova, de către mama acesteia Tamara Pleșca.

La 24 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice și ulterior, la 28 decembrie 2020, prin intermediul Secției Documentare Procesuală a Cauzelor Civile din cadrul Curții Supreme de Justiție, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea și că în cadrul examinării cauzei, au fost atestate multiple contradicții din datele indicate atât de instanță, cât și de petiționară.

A menționat că în vederea tentativei de a executa decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți de către Departamentul înregistrare și evidență a populației a survenit nota nr. 02-1/38956 din 15 decembrie 2020, prin care a fost informat că datele personale cu care instanța a constatat faptul nașterii persoanei vizate sunt identice cu datele înscrise în actul de naștere nr. 43 din 24 februarie 1972 înregistrat la OSC Edineț pe numele Nataliei Pleșca, născută la XXXXX, având ca mamă pe Tamara Pleșca.

Astfel, pe baza aceluiași act de naștere, petiționara s-a documentat cu acte de identitate false prin furt de identitate al altei persoane, documentele respective fiind anulate în temeiul încheierii Direcției generale de documentare a populației din 5 septembrie 2005, conform căreia a fost constatat că buletinul de identitate deținut de petiționară a fost declarat nevalabil din motivul stabilirii faptului că a fost eliberat unei persoane cu identități false.

De asemenea, în urma ridicării actelor de stare civilă pentru perioada indicată a fost constatată existența și a unei alte persoane cu numele identic, dată de naștere

identică, născută de la aceeași mamă și cu alte date ce corespund faptului constat, ceea ce este imposibil, or ar trebui să fie două persoane gemene, inclusiv care să poarte același nume.

A subliniat că instanța a constatat faptul nașterii de către o femeie care de fapt nu este mama biologică, invocând că aceasta este mama ce a înfiat petiționara.

Totodată, instanța a interpretat eronat legea, or termenul de mamă biologică aplicabil faptului constatării nașterii de către o femeie concretă nu este identic celui de mamă-adoptivă, în acest sens instanța interpretând extensiv, atribuind o altă accepție prevederilor Codului de procedură civilă prin care se constată faptul juridic de naștere de către o femeie concretă.

În același timp, prin decizia recurată tangențial a fost anulată și încheierea din 2005, prin care a fost constatat falsul de identitate a Nataliei Pleșca, or prin această încheiere a fost stabilit faptul că petiționara ilegal deținea certificatul de naștere în baza căruia și-a perfectat documentele.

La 16 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Natalia Pleșca a depus referință la recursul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 decembrie 2020 împotriva deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea Direcției generale de documentare a populației al DGDP din 5 septembrie 2005, buletinul de identitate cu seria A 14041270, eliberat la 17 octombrie 2003, pe numele Nataliei Pleșca, a fost considerat nevalabil, pe motiv că în urma investigațiilor efectuate a fost stabilit că

persoana adevărată Natalia Pleșca născută la XXXXX, originară din or. XXXXX, a fost documentată cu buletinul de identitate XXXXX (f. d. 4-5).

Prin răspunsul Agenției Servicii Publice a RM, Departamentul înregistrare și evidență a populației din 1 martie 2018, la cererea petiționarei Natalia Pleșca cu privire la eliberarea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, i-a fost comunicat că dânsa nu deține o identitate stabilită (f. d. 7).

Este cert și faptul că procurorul raionului Soroca, în interesele petiționarei Natalia Pleșca a înaintat în instanța de judecată o cerere cu privire la declararea nulității actului de naștere pe numele Nataliei Pleșca, întocmit de OSC Edineț și constatarea faptului înregistrării nașterii Nataliei Pleșca, care prin încheierea din 28 octombrie 2011 a Judecătoriei Soroca, a fost scoasă de pe rol, din considerentul existenței unui litigiu ce ține de competența instanței de judecată de drept comun (f. d. 9).

Prin scrisoarea Serviciului stare civilă Soroca nr. 2048 din 29 martie 2018, petiționara Natalia Pleșca a fost informată despre imposibilitatea soluționării problemei cu privire la înregistrarea actului de naștere pe cale administrativă, din motivul imposibilității prezentării de către aceasta a certificatului medical constatator al nașterii, cât și a actelor de identitate, conform art. 20 din Legea nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă (f. d. 8).

La 27 aprilie 2018, petiționara Natalia Pleșca s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva Serviciului Stare Civilă Soroca, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, prin care a solicitat obligarea OSC Soroca să identifice persoana sa în baza declarației depuse de dânsa în condițiile prevederilor pct. 34 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125 din 18 februarie 2013, iar prin hotărârea din 10 decembrie 2018, menținută prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, cererea a fost respinsă, ca fiind înaintată împotriva unui pârât necorespunzător (f. d. 14-22).

Înaintând prezenta cerere în instanța de judecată, petiționara Natalia Pleșca a solicitat constatarea faptului nașterii sale, Natalia Pleșca la data de XXXXX, de către mama Tamara Pleșca.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a respins cererea petiționarei Nataliei Pleșca ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către petiționara Natalia Pleșca, instanța de apel a admis apelul, a casat casată hotărârea primei instanțe și a emis o hotărâre nouă, prin care a admis cererea și a constatat faptul nașterii Nataliei Pleșca la XXXXX, în orașul XXXXX Republica Moldova, de către mama acesteia Tamara Pleșca.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel a stabilit că din declarațiile petiționarei rezultă că Natalia Pleșca este născută la XXXXX în or. XXXXX Republica Moldova, de către mama acesteia Tamara Pleșca, iar faptul dat urmează a fi constatat pentru a da identitate petiționarei, care este lipsită total de drepturile sale în lipsa certificatului de naștere.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat legea și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor

importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia netemeinicii cererii pe care a respins-o.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 281 alin. (1) CPC, potrivit cărora instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor.

Iar alin. (2) al aceluiași articol, enumeră categoriile de cauze care urmează a fi judecate de instanță, la lit. n) fiind prevăzut că instanța judecă cauzele în care i se cere să constate și alte fapte cu valoare juridică.

Totodată, dispozițiile art. 282 alin. (1) CPC, prevăd că instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care:

a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului;

b) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită;

c) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Din textul normei citate rezultă două condiții obligatorii pentru constatarea faptului cu valoare juridică și anume că, petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține documentele care ar certifica faptul juridic și că petiționarul nu are o altă posibilitate de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz, se constată că la data de 5 septembrie 2005, de către Direcția generală de documentare a populației al DGDP a fost declarat nevalabil buletinul de identitate cu seria XXXXX, eliberat la 17 octombrie 2003, pe numele Nataliei Pleșca, soldată cu ridicarea actelor de identitate, iar încercările petiționarei Natalia Pleșca de a soluționa problema cu privire la actele de identitate ridicate, prin intermediul instanțelor de resort și judecătorești, nu s-au soldat cu succes, împrejurare ce a făcut depunerea prezentei cereri în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectivelor sale dacă legea nu dispune altfel.

În speță, reieșind din obligația probațiunii în judecată, reglementată de norma legală suscitată, instanța de recurs constată că probele prezentate de către petiționara Natalia Pleșca nu demonstrează cu certitudine faptul că dânsa ar fi fost născută la data de XXXXX, de către Tamara Pleșca.

Astfel, instanța de recurs conchide că scrisorile nr. 1784 din 16 noiembrie 2015 și nr. 1356 din 14 august 2017 eliberate de către Direcția asistență socială și protecție a familiei Soroca, anexate la cerere, din care rezultă că familia petiționarei Natalia Pleșca se află la evidența ATL Soroca și Direcției asistență socială și protecție a familiei Soroca ca familie numeroasă, social vulnerabilă, care nu beneficiază de prestații sociale din cauza lipsei documentelor de identitate a Nataliei Pleșca, nu constituie în sine probe pertinente și concludente pentru constatarea faptului nașterii petiționarei Nataliei Pleșca, de către Tamara Pleșca (f. d. 6-12).

De altfel, după cum corect a constatat și prima instanță, nici declarațiile martorilor Natalia Cojocari, care deține funcția de specialist în cadrul Primăriei mun. Soroca, precum și a concubinului petiționarei, Daniel Pleșca, audiați în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din 27 februarie 2020, nu pot constitui probe întru stabilirea faptului că Natalia Pleșca s-a născut la XXXXX de la o femeie concretă pe nume Tamara Pleșca, dat fiind faptul că aceștia nu sunt martori direcți ai evenimentului, mai cu seamă că nu au oferit date concrete referitor la momentul și locul nașterii petiționarei.

Față de toate aceste considerente, instanța de recurs atestă că instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei sale de admitere a cererii petiționarei Natalia Pleșca doar declarațiile acesteia, precum că dânsa este născută la XXXXX în or. XXXXX Republica Moldova, de către mama Tamara Pleșca, motivând că faptul dat este necesar de a fi constatat pentru a da identitate petiționarei, care este lipsită total de drepturile sale în lipsa certificatului de naștere.

Or, declarațiile petiționarei Natalia Pleșca, urmează a fi confirmate prin probe concludente care să justifice faptul nașterii sale, la data de XXXXX, de către Tamara Pleșca.

În situația dată, potrivit pct. 34 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125 din 18 februarie 2013, identificarea persoanelor care au atins vârsta majoratului și până la momentul adresării nu au fost identificate sau identificarea anterioară a acestora nu poate fi probată, se face în temeiul declarației în scris pe propria răspundere a solicitantului și a soțului (soției) sau a solicitantului și a unei rude de gradul I-III.

La caz, asemenea probe nu au fost prezentate, solicitanta invocând din nou, ca temei de admitere a cererii, certificatul de naștere, în baza căruia în Registrul stării civile există înregistrată o altă persoană, cu nume identic, dată de naștere identic, născută de la aceeași mamă.

Mai cu seamă că în anul 2003, în baza aceluiași certificat de naștere, pe numele persoanei care se declară a fi Tamara Pleșca a fost eliberat buletinul de identitate și pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, însă la 5 septembrie 2005, au fost anulate, prin încheierea Direcției generale de documentare a populației cu motivul „identitate falsă”.

Ca urmare, prima instanță corect a concluzionat că petiționara Natalia Pleșca nu a prezentat dovezi care să confirme faptul nașterii sale, de către Tamara Pleșca, nefiind probate nici împrejurările cu privire la locul și data nașterii petiționarei, inclusiv a certificatului medical de constatare a nașterii acesteia.

Sintetizând cele reliefate supra, instanța de recurs reține drept justă concluzia primei instanțe cu privire la respingerea cererii petiționarei Natalia Pleșca cu privire la constatarea faptului nașterii sale, la data de XXXXX, de către mama Tamara Pleșca, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel.

Or, admiterea de către instanța de apel a cererii depusă de Natalia Pleșca în baza invocărilor declarative a solicitantei în sensul că ea este Natalia Pleșca, născută la XXXXX de către mama Tamara Pleșca, numai pentru motivul de a da identitate petiționarei, care este lipsită de drepturile sale în lipsa adevărului de naștere, este

totalmente contrară prevederilor legale, în lipsa probelor care ar permite identificarea acesteia.

Pe cale de consecință, instanța de recurs va nota că, Agenția Servicii Publice a RM, Departamentul înregistrare și evidență a populației, în răspunsul din 1 martie 2018 și ÎS „CRIS Registru” în răspunsul nr. 01/1808 din 19 iunie 2017 remise în adresa petiționarei au menționat că în lipsa probelor necesare în condițiile legislației în vigoare, restabilirea dreptului petiționarei la identitate sa, poate avea loc prin inițierea altor proceduri, în conformitate cu Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidență a locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125 din 18 februarie 2013, cum ar fi depunerea la serviciul stare civilă a cererii de înregistrare ulterioară (când nașterea nu a fost înregistrată niciodată în registrul de stare civilă) sau de reconstituire a actului de naștere (când nașterea a fost înregistrată însă registrul de stare civilă a fost pierdut integral sau parțial) (f. d. 7, 13).

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Se casează integral decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți și se menține hotărârea din 9 martie 2020 a Judecătoriei Soroca sediul central, în cauza civilă la cererea Nataliei Pleșca, persoana interesată Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrări și evidența populației cu privire la constatarea faptului juridic.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu